

Příloha č.V

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU VŠPO 07

V úvodu je uvedena definice zdravotně postižené osoby, která vysvětluje tento pojem a která je závazná pro vyplnění tohoto dotazníku:

Definice zdravotně postižené osoby:

„Zdravotně postiženou je osoba jejíž tělesné, smyslové a/nebo duševní schopnosti či duševní zdraví jsou odlišné od typického stavu pro odpovídající věk a lze oprávněně předpokládat, že tento stav potrvá déle než 1 rok. Odlišnost od typického stavu pro odpovídající věk musí být takového druhu či rozsahu, že obvykle způsobuje omezení nebo faktické znemožnění společenského uplatnění dané osoby.“

Podkladem pro vyplnění dotazníku je zdravotnická dokumentace vybraného pacienta. Není nezbytně nutné kvůli tomuto šetření zvat pacienta na prohlídku.

Identifikace zpravodajské jednotky (zdravotnického zařízení)

1. Pořadové číslo lékaře (sestry) – toto číslo opište z průvodky, kterou doplněnou zašlete zpět spolu s vyplněnými dotazníky

2. Pořadové číslo pacienta – jednotlivé pacienty, za které vyplníte dotazník VŠPO 07, označte postupně číslem 1 až 20

Základní charakteristiky zdravotně postižené osoby

4. Rok narození: Napište rok narození pacienta ve tvaru RRRR (např.: 1963).

5. Okres bydliště: Napište pouze okres bydliště pacienta.

6. Rodinný stav: Zakroužkujte jedinou odpověď podle současného stavu. Pokud je pacient rozvedený, ale v současné době žije se svým druhem/družkou nebo partnerem/partnerkou, pak zakroužkujte kód druh, družka. Jako druh, družka se kódují i osoby, které jsou svobodné, ale žijí se svým druhem/družkou nebo partnerem/partnerkou. Do kategorie žijící odděleně patří pacienti, kteří jsou stále sezdání, ale s manželem/manželkou již nežijí. Totéž platí pro registrované partnerství.

7. Nejvyšší dosažené vzdělání: Zařadte pacienta podle nejvyššího dosaženého vzdělání do odpovídající kategorie.

bez vzdělání - nedokončený vzdělávací program základního vzdělávání, základního vzdělávání v základní škole speciální (dříve pomocné školy)

základní – úspěšně ukončený vzdělávací program základního vzdělávání v základní škole (dříve i ve zvláštní škole) nebo v základní škole speciální (dříve pomocné školy), na nižším stupni šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře; úspěšně ukončený kurs pro získání základního vzdělání

střední bez maturity -úspěšně ukončený vzdělávací program středního vzdělávání v délce 1 až 3 let denní formy vzdělávání bez maturity (s výučním listem i bez výučního listu)

střední s maturitou - úspěšně ukončený vzdělávací program šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávací program v délce 4 let denní formy vzdělávání ukončený vykonáním maturitní zkoušky, vzdělávací program nástavbového studia v délce 2 let denní formy vzdělávání nebo vzdělávací program zkráceného studia pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou; zahrnuje i pomaturitní kursy

vyšší odborné – úspěšně ukončený akreditovaný vzdělávací program vyšší odborné školy, úspěšně ukončený šestiletý nebo osmiletý vzdělávací program konzervatoře

vysokoškolské – úspěšně ukončený akreditovaný studijní program vysoké školy (bakalářský, magisterský nebo doktorský)

Údaje o zdravotním postižení dané osoby

8. Zdravotní postižení:

Do šetření se zahrnují pacienti od míry postižení 1 – lehké postižení. Pacienti s mírou postižení 0 (žádnou nebo minimální) do šetření zahrnutí nejsou.

I. Rok počátku postižení

Uvedte rok ve tvaru RRRR. Pokud nelze určit přesný rok začátku zdravotního postižení, například pokud se postižení vyvinulo postupně následkem dlouhotrvající nemoci, pak uvedte „není známo“ což je kód 8888.

Vyplňte údaje podle níže uvedeného číselníku. U vnitřního postižení uvedte diagnózu. Pokud pacienta můžete zařadit do více typů postižení, vyplňte všechny odpovídající možnosti.

Číselníky:

II. Příčina postižení	III. Míra postižení	IV. Potřeba pomůcky vč. slepeckého a asistenčního psa
1 vrozené postižení 2 způsobené úrazem 3 způsobené nemocí 4 stařecká polymorbidita 8 není známo 9 jiné	1 lehké 2 středně těžké 3 těžké 4 velmi těžké	0 žádnou nepotřebuje 1 má odpovídající 2 má nevyhovující, nedostatečnou 8 není známo 9 jiné

II. Příčina postižení:

vrozené postižení – zdravotní postižení vzniklé před narozením

způsobené úrazem – zdravotní postižení vzniklé po narození, popř. v důsledku perinatálních komplikací (úraz v zaměstnání, domácnosti, v souvislosti s dopravní nehodou, trestným činem aj.)

způsobené nemocí – zdravotní postižení vzniklé v důsledku akutní či chronické nemoci

stařecká polymorbidita – přítomnost více chorob současně objevujících se ve stáří

omezení způsobilosti

není známo – příčina není známa

jiné - nehodí se ani do jedné kategorie

III. Míra postižení:

Orientační tabulka pro stanovení míry zdravotního postižení, kde jsou uvedeny pouze příklady druhů postižení podle jednotlivých měr postižení.

Do šetření se nezahrnují pacienti s žádným nebo minimálním postižením (viz následující tabulka).

Žádné (<i>minimální</i>) postižení pacienti s těmito nebo podobnými postiženími nespadají do výběru	Tuberkulóza inaktivní - bez funkčního omezení Zjištění HIV infekce bez klinických příznaků Alkoholismus I. a II. fáze Anemie - mírné projevy Ztráta sleziny dospělých Hyperfunkce štítné žlázy- jen vegetativní projevy Stav po strumektomii pro nezhoubné onemocnění dobře kompenzovaný léčbou Poruchy srdečního rytmu- hemodynamicky nebo prognosticky málo významné Chronický zánět průdušek- bez poruch ventilace Astma bronchiale- bez trvalého omezení funkce, s občasnými záchvaty Divertikly bez funkčních poruch Funkční hyperbilirubinemie Epilepsie - velké záchvaty s více jak ročními pauzami nebo malé záchvaty s pauzami několik měsíců Ekzém- projevy na predilekčních místech, řídké exacerbace Chronická střevní onemocnění bez poruch pasáže při zavedené léčbě
--	--

9. Důsledky zdravotního postižení:

omezení mobility – pacient se špatně pohybuje např. má problémy s pohybem po domácnosti, nebo má problémy s přemisťováním se z místa na místo, má problémy s vycházením z domu atd.

omezení orientace – např. pacienti s těžkým zrakovým postižením, mentálně postižený pacient, popř. sluchově postižený pacient

omezení sebeobsluhy – pacient má problémy s koupáním, oblékáním se a jinými základními činnostmi

omezení ve vedení domácnosti – omezení v důsledku zdravotního postižení např. při úklidu bytu, praní, mytí nádobí, drobných domácích pracích apod.

omezení příjmu informací – pacient není schopen si informace zapamatovat, pacient má postižení, které mu brání příjmu informací např. nevidomý, neslyšící atd.

omezení komunikační schopnosti – pacient má problémy s komunikací např. neslyšící, prelingválně neslyšící, mentálně postižený atd.

omezení stravovacích možností – pacient není schopen se sám najíst, popř. uvařit si, brání mu v tom objektivní okolnosti

omezení způsobilosti k právním úkonům – soud stanoví opatrovníka pacienta a zároveň i úkony, které osoba nesmí činit sama

jiné omezení

10. Pomoc zajišťuje:

Myslíme pouze pomoc o osobu zdravotně postiženou v případě, že není schopna vykonávat běžnou činnost samostatně.

rodina – nejbližší příbuzní jako jsou: matka, otec, manžel, manželka, syn, dcera, bratr, sestra, popřípadě druh, družka ...

asistent – pomoc jiné fyzické osoby bez časového omezení (dle § 39 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)

příbuzní – vzdálenější příbuzní: teta, strýc, bratranec, sestřenice, tchán, tchýně ...

sousedé, přátelé – lidé bydlící v blízkosti postižené osoby nebo mající s postiženou osobou vztah jiný než příbuzenský

pečovatelská služba – pomoc jiné fyzické osoby ve vymezeném čase (dle § 40 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách)

bez zajištěné péče

jiná – specifikujte druh péče (např. tíšňová péče, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby apod.)

11. Současná míra soběstačnosti:

Důležitý je současný stav pacienta. Pokud k pacientovi dochází pomoc jednou nebo několikrát týdně na několik hodin vyplňte možnost „pomoc několik hodin denně“. Pokud k pacientovi dochází pomoc pouze jednou nebo dvakrát do měsíce a méně vyplňte „úplná soběstačnost“.

úplná soběstačnost – pacient nepotřebuje vůbec žádnou pomoc

pomoc několik hodin denně – pacient potřebuje pomoc do 4 hodin denně

celodenní pomoc – k pacientovi dochází pomoc na více jak 4 hodiny a maximálně 12 hodin denně

nesoběstačnost (cca 24 h denně) – pacient se neobejde bez pomoci celý den, tzn. 24 hodin

12. Bydlení

standardní byt (s bariérami)

standardní byt s bezbariérovými úpravami

byt zvláštního určení - byt speciálně upravený pro potřeby osob s těžkým zdravotním postižením

byt v domě zvláštního určení

byt v domě s pečovatelskou službou

chráněné bydlení - bydlení v bytě v běžné zástavbě, který je specializovaným zařízením majícím charakter domácnosti, je vlastněn poskytovatelem služeb. Služba je určena osobám, jejichž schopnosti jsou sníženy zejména v oblastech osobní péče a péče o domácnost. Tyto osoby se v chráněném bydlení učí soběstačnosti.

podporované bydlení – služba je poskytována stejným klientům, jako u chráněného bydlení, je však poskytována ve vlastním bytě uživatele a podstatou služby je pomoc s vedením domácnosti včetně hospodaření, péče o byt,

popř. pomoc v oblasti osobní péče

lůžko v zařízení sociální péče

jiné (specifikujte)

Vyplňte pouze v případě, že sledovaná osoba žije v zařízení sociální péče jinak pokračujte otázkou 16.

13. Typ zařízení:

státní – zřizovatel je MPSV

krajské - zřizovatel je kraj

obecní - zřizovatel je obec, město

církevní – zřizovatel je církev

soukromé – zřizovatel je soukromá osoba nebo organizace včetně neziskových organizací

jiné (specifikujte) – jiný zřizovatel, než je uvedeno v předchozím

14. Velikost zařízení

Rozhodující je průměrná kapacita zařízení.

15. Celková délka pobytu v zařízení:

Vyplňte počet let a měsíců, které pacient strávil v zařízení sociální péče. Pokud například pobývá v zařízení 3 roky a 4 měsíce, запиšte: 3 roky a 4 měsíce. V případě, že pacient pobývá v zařízení sociální péče méně jak 1 měsíc, uveďte 1 měsíc.

Ekonomická situace postižené osoby

Pokud bude lékař znát i ekonomickou situaci postižené osoby, vyplní otázky 16 až 19.

16. Ekonomická aktivita

Rozhodující je současný stav. Do položky „zaměstnaný(á)“ spadá např. zaměstnanec, ale i OSVČ, člen družstva apod.

17. Pobírání dávek sociálního zabezpečení

částečného invalidního důchodu z důchodového pojištění

plného invalidního důchodu z důchodového pojištění

jiného důchodu z důchodového pojištění – starobní, vdovský, vdovecký, sirotčí

příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách

opakujících se dávek sociální péče – pouze z důvodu dlouhodobého nepříznivého stavu nebo z důvodu sociální potřeby

jiné rodinné dávky sociálního zabezpečení - rodičovský příspěvek, sociální příspěvek, příspěvek na úhradu potřeb dítěte, příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu
nepobírá žádný důchod ani sociální dávky
není známo

18. Charakter současné výdělečné činnosti

Vykonává-li pacient více výdělečných činností, zaškrtně se charakter té činnosti, která tvoří hlavní zdroj jeho příjmů. Za závislou činnost se považuje práce vykonávaná v pracovněprávním, služebním, členském nebo obdobném poměru.

19. Celková délka současné výdělečné činnosti

Jedná se o délku nepřetržitého výkonu výdělečných činností vedených jako hlavní zdroj příjmů. V průběhu této celkové délky výdělečné činnosti může dojít i ke změně charakteru výdělečné činnosti (např. ze závislé činnosti na OSVČ, nebo může dojít ke změně zaměstnání apod.)

Orientační tabulka pro stanovení míry zdravotního postižení
Jsou zde uvedeny pouze příklady druhů postižení podle jednotlivých měř postižení.

Orientační tabulka pro stanovení míry zdravotního postižení	
1) Lehké postižení	<p>Tuberkulóza s funkčními omezeními lehkého stupně AIDS-syndrom lymfadenopatie – lehká alterace celkového stavu Anemie- středně těžké projevy Ztráta sleziny u dětí do 15 let Diabetes mellitus kompenzovaný léčbou bez komplikací Hyperfunkce štítné žlázy – lehčí projevy (přetrvávající tachykardie, značná ztráta hmotnosti atd.) Hypofunkce štítné žlázy bez ohledu na příčinu neúplně kompenzovaná substitucí Poruchy psychického vývoje dětí- lehké formy Porucha osobnosti a chování u dospělých - středně těžký stupeň Lehká mentální retardace-horní pásmo (IQ 65 – 69) Stav po úrazu hlavy s lehkou poruchou mozkových funkcí Stavy po cévních mozkových příhodách- lehké poruchy Epilepsie - velké záchvaty s pauzami několika měsíců nebo malé záchvaty s týdenními pauzami Schizofrenie apod. - lehká forma Parkinsonova choroba - lehká forma (ojedinělé mimovolné pohyby) Monoparéza, akroparéza, lehká reziduální paréza Strabismus u dětí Střední slabozrakost (vizus s korekcí 6/ 18 - 6/ 60) Oboustranná středně těžká nedoslýchavost(ztráta sluchu v rozsahu 41 až 55 dB) Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – lehká forma Astma bronchiale - lehké perzistující astma 2. stupně Nemoci plic s mírnou funkční poruchou (FEV1 je rovno nebo větší než 80% náležitých hodnot) Srdeční postižení bez podstatného snížení výkonnosti (NYHA I) Jaterní onemocnění s lehkou funkční poruchou Ledvinné postižení s lehkou poruchou funkce Inkontinence moče lehkého stupně Jednostranná ztráta prsu Jizvy po popálení nebo poleptání na ploše do 40 % kůže Ekzém - časté exacerbace, s výraznými projevy Osteoartróza - postižení jednoho nebo dvou nosných kloubů s RTG projevy a omezení hybnosti zpravidla o čtvrtinu a více Bechtěrevova choroba I.- II stupně Degenerativní změny na páteři a ploténkách s lehčími funkčními projevy (zpravidla postižení více úseků páteře s občasnými projevy nervového a svalového dráždění) Ztráta nejvýše dvou prstů na jedné ruce Ztráta všech prstů na jedné noze Chronická střevní onemocnění s lehkými poruchami pasáže při zavedené léčbě</p>
2) Středně těžké postižení	<p>Tuberkulóza s funkčními omezeními středně těžkého stupně AIDS- syndrom lymfadenopatie se středně těžkou alterací celkového stavu a výkonnosti Zhoubný nádor po léčbě, se stabilizací zdravotního stavu (po 2 až 5 letech) Anemie- stavy s výraznými projevy Chronická lymfatická leukémie - mírné projevy klinické a laboratorní Diabetes mellitus kompenzovatelný léčbou, s občasným metabolickým kolísáním a počínajícími komplikacemi Hyperfunkce štítné žlázy - těžší projevy, s přetrvávajícími orgánovými a psychickými změnami Hypofunkce štítné žlázy bez ohledu na příčinu neúplně kompenzovaná substitucí s komplikacemi a se snížením výkonnosti organismu Poruchy psychického vývoje dětí- středně těžké formy Porucha osobnosti a chování u dospělých - těžký stupeň - Lehká mentální retardace - střední a dolní pásmo (IQ 50 – 64) Stavy po cévních mozkových příhodách - středně těžké funkční poruchy Stav po úrazu hlavy se středně těžkou poruchou mozkových funkcí Alkoholismus III. a IV. fáze Schizofrenie apod. – středně těžké formy Monoplégie, hemiparéza, paraparéza, lehčí kvadruparéza Epilepsie – velké záchvaty s pauzami několika týdnů nebo malé záchvaty s pauzami několik dní Parkinsonova choroba – středně těžká forma Ztráta jednoho oka Silná slabozrakost (vizus 6/60 – 3/60), Oboustranná těžká nedoslýchavost (ztráta sluchu v rozsahu 56 až 70 dB) Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – středně těžká forma Astma bronchiale - středně těžké perzistující astma 3.stupně Nemoci plic se středně těžkou funkční poruchou (FEV1: 80 - 50 % náležitých hodnot) Srdeční postižení s poklesem výkonu při obvyklém tělesném zatížení (NYHA II) Chronické recidivující vředy žaludku a dvanáctníku s trvalým výrazným snížením výživy a výkonnosti a s komplikacemi Částečné odstranění žaludku s komplikacemi (např. dumpingový syndrom) Slabost svěrače řiti s občasným odchodem stolice Jaterní onemocnění - střední těžké poruchy funkce Stav po transplantaci jater - po více než 2 letech s dobrou funkcí štěpu Ledvinné postižení - středně těžké poruchy funkce Inkontinence moče středně těžkého stupně Transplantace ledviny – stav po více než 2 letech s dobrou funkcí štěpu Ztráta penisu Oboustranná ztráta prsu</p>

	<p>Ekzém - rozsáhlé dlouhodobě recidivující formy s podstatným snížení celkové výkonnosti Zohydující znetvoření tváře, těžké deformity kostí a měkkých částí ovlivňujících mimiku, artikulaci, žvýkání apod. Jizvy po popálení nebo poleptání na ploše nad 40 % kůže Bechtěrevova choroba III.- IV. stupeň Degenerativní změny na páteři a ploténkách se středně těžkými funkčními projevy zpravidla více úseků páteře, s recidivujícími silnými projevy nervového a svalového dráždění Osteoartróza - těžké postižení dvou nosných kloubů nebo více velkých kloubů nebo těžké postižení většiny malých kloubů s pokročilými RTG projevy a omezení hybnosti zpravidla o více než jednu třetinu Malý vzrůst do 140 cm Ztráta jedné celé ruky nebo její části Ztráta obou palců nebo tří nebo čtyř prstů na obou rukou Ztráta všech prstů na obou nohách Ztuhnutí ramenního kloubu v nepříznivém postavení Ztuhnutí obou kolenních kloubů nebo jednoho kolenního kloubu v nepříznivém postavení Chronická střevní onemocnění se středně těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a snížením výkonnosti</p>
<p>3) Těžké postižení</p>	<p>Tuberkulóza s funkčními omezeními těžkého stupně s komplikacemi AIDS- syndrom lymfadenopatie s těžkou alterací celkového stavu a výkonnosti Diabetes mellitus s rozvinutými chronickými komplikacemi (diabetická angiopatie, neuropatie, retinopatie) Středně těžká mentální retardace (IQ 35 - 49) Poruchy psychického vývoje dětí - těžké formy Stavy po cévních mozkových příhodách- těžké poruchy Stav po úrazu hlavy s těžkou poruchou mozkových funkcí, s podstatným snížením výkonnosti Parkinsonova choroba – těžká forma (tremor, rigidita, bradykinéza) Epilepsie – velké záchvaty týdně nebo malé záchvaty s pauzami několik dní Těžší kvadruparéza, hemiplegie Slabozrakost u dětí a mladistvých do skončení povinné školní docházky (vizus 6/60 – 3/60) Těžce slabý zrak- (vizus s korekcí 3/ 60 až 1/ 60) Získaná oboustranná praktická nebo úplná hluchota u dětí, která se vyskytla až po rozvinutí řeči Oboustranná praktická nebo úplná hluchota u dospělých Srdeční postižení s poklesem výkonu při středně těžkém tělesném zatížení (NYHA III) Asthma bronchiale - těžké perzistující astma 4. stupně Nemoci plic se těžkou funkční poruchou(FEV1: 50- 30 % náležitých hodnot) Totální odstranění žaludku Trvalá kolostomie Jaterní onemocnění - těžké poruchy Ledvinné postižení - těžká porucha funkce Inkontinence moče těžkého stupně Umělý vývod moče Ekzém - zvlášť nepříznivý průběh, stále trvající Osteoartróza - těžké deformační postižení tří a více nosných kloubů nebo rozsáhlé deformující postižení malých kloubů, rychle progredující, pohyb omezen zpravidla o více než polovinu Bechtěrevova choroba - V. stupeň, se ztuhlostí více úseků páteře nebo velkých kloubů, s poruchou ventilace, srdečního výkonu a celkové výkonnosti Degenerativní změny na páteři a ploténkách s těžkými funkčními projevy více úseků páteře, s trvalými silnými projevy nervového a svalového dráždění, s parézami a svalovými atrofiemi. Ztráta jedné horní končetiny v ramenním kloubu nebo s velmi krátkým pahýlem Úchopová ztráta obou rukou Ztráta jedné dolní končetiny v kyčelním kloubu nebo s velmi krátkým pahýlem Ztuhnutí obou kyčelních kloubů Ztuhnutí obou kolenních kloubů Chronická střevní onemocnění s těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a značným snížením výkonnosti</p>
<p>4) Velmi těžké postižení</p>	<p>AIDS - plně rozvinutý, s orgánovými komplikacemi a selháváním imunity Zhubný nádor v průběhu onkologické léčby nebo neléčitelné formy Poruchy psychického vývoje dětí - zvlášť těžké poruchy (např. těžký autismus) Těžká a hluboká mentální retardace (IQ pod 34) Stavy po úrazu hlavy s trvalými poruchami zvlášť těžkého stupně, s narušenou integritou mozkových funkcí Schizofrenie apod. – těžké formy Paraplegie, kvadruplegie Úplná nebo praktická slepota obou očí Vrozená oboustranná praktická a úplná hluchota u dětí nebo praktická a úplná hluchota u dětí, která se vyskytla před rozvinutím řeči do ukončení povinné školní docházky Koordinační poruchy a poruchy rovnováhy – těžká forma (s nemožností samostatného pohybu) Nemoci plic se velmi těžkou funkční poruchou(FEV1: menší než 30 % náležitých hodnot nebo menší než 50 % náležitých hodnot s projevy respirační insuficience) Srdeční postižení s poklesem výkonu již při lehkém tělesném zatížení (NYHA IV) Transplantace jater- stav do dvou let Úplná inkontinence moče nebo stolice Vaginální píštěl - močová cesta – konečník – pochva Transplantace ledviny – stav do dvou let Ztráta obou horních končetin nebo úplná ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny Ztráta obou dolních končetin ve stehně Chronická střevní onemocnění s těžkými poruchami pasáže při zavedené léčbě a značným snížením výkonnosti a snížením stavu výživy</p>